

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Ndz/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 1019200276
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1019200276.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: S. T., W., zastúpený: Mgr. Andrej Maar, advokát so sídlom Dunajská 6, 811 08 Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava, za účasti: 1. SHF Development s.r.o., IČO: 51 264 099, Pluhová 18, 831 03 Bratislava, 2. H. T., W., 3. Mgr. X. I., K., 4. N. T., W., 5. J. F., W., 6. Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava, 7. MV ARCHITECTURE s.r.o., Víšňová 10, 831 01 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OVBP2-2018/114177-ZAV zo dňa 19.12.2018, o námietke zaujatosti vznesenej ďalším účastníkom konania SHF Development s.r.o., Pluhová 18, 831 03 Bratislava, voči sudkyňi Krajského súdu v Bratislave JUDr. Viere Šebestovej z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S/33/2019, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Viera Šebestová je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S/33/2019.

Odôvodnenie

1. Správnu žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 21.02.2019 sa žalobca domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OVBP2-2018/114177-ZAV zo dňa 19.12.2018, ktorým žalovaný zmenil odvolaním napadnuté rozhodnutie stavebného úradu Mestskej časti Bratislava - Vrakuňa č. SP/1843/7271/2018/9/SU/HP-75 zo dňa 21.09.2018 tak, že vo výroku napadnutého rozhodnutia na strane 1 v členení na stavebné objekty zrušil text „SO 07 - Spevnené plochy“ a nahradil ho textom „SO 07 - Spevnené plochy - sa týmto rozhodnutím iba umiestňuje“ a vo zvyšnej časti napadnuté rozhodnutie potvrdil.

2. Súčasťou žaloby bol aj návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. O tomto návrhu bol krajský súd povinný rozhodnúť do 30 dní od doručenia vyjadrenia žalovaného k tomuto návrhu, prípadne administratívnych spisov, ak bol návrh podaný súčasne so správnu žalobou.

3. Vec bola pridelená na základe rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na prejednanie a rozhodnutie

senátu 5S. Konanie o žalobe je vedené pod sp. zn. 5S/33/2019.

4. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené krajskému súdu dňa 20.03.2019. Žalovaný nesúhlasil s priznaním odkladného účinku správnej žalobe. Dňa 28.03.2019 bol krajskému súdu doručený aj spis prvostupňového správneho orgánu.

5. Krajský súd dňa 02.04.2019 vydal uznesenie č. k. 5S/33/2019-87, ktorým priznal správnej žalobe odkladný účinok. V tomto rozhodnutí stručne uviedol obsah návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku žalobe, vyjadrenie žalovaného k tomuto návrhu, citoval príslušné ustanovenia právneho predpisu a v bode 8 uznesenia toto odôvodnil tým, že po oboznámení sa s obsahom administratívneho a súdneho spisu zistil, že sú splnené podmienky na priznanie odkladného účinku správnej žaloby, a preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku uznesenia.

6. V dňoch 08-10.04.2019 ďalší účastník konania SHF Development s.r.o. nahliadal do spisu a boli mu vydané fotokópie časti spisu. Tento účastník, ako stavebník, dňa 11.04.2019 požiadal krajský súd o zrušenie uznesenia. V podaní obsiahlo odôvodnil dôvody pre zrušenie uznesenia a poukázal na jeho nezákonnosť. V rovnaký deň podal aj podnet na začatie disciplinárneho konania voči sudkyňi S.. K podnetu S. uviedla, že dňa 01.04.2019 požiadala vyššieho súdneho úradníka o prípravu návrhu uznesenia. Dňa 03.04.2019 sa vrátila po akcii v Častej-Papierničke do práce o 11.00 hod a na ďalší deň uznesenie zaslala svojej asistentke. To, že spis bol dňa 08.04.2019 daný do infocentra bez jej podpisu uznesenia, je problém kancelárie. Senát 5S prijímal takéto uznesenia bez toho, aby v uznesení uvádzal pomer hlasov a nerobili ani zápisnicu o hlasovaní, aj keď vždy takýto návrh prejednali v senáte. Túto chybu už napravili.

7. Námietskou zaujatosti doručenou krajskému súdu dňa 07.05.2019 sa účastník konania - spoločnosť SHF Development s.r.o. domáhal, aby bola sudkyňa Krajského súdu v Bratislave, predsedníčka senátu 5S, S., vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S/33/2019. Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že v dôsledku nezákonného a zaujatého konania sudkyne S. sa šíri prostredníctvom žalobcu (resp. osôb z jeho okolia, príp. ďalších účastníkov tohto súdneho konania) po celej mestskej časti Bratislava - Vrakuňa nepravdivé tvrdenie, že spoločnosti SHF Development s.r.o. bola súdom údajne zastavená realizácia stavby „Rezidencie Ráztočná“, pričom pre túto stavbu bolo vydané riadne a legitímne stavebné povolenie, ktoré v spojitosti s rozhodnutím žalovaného nadobudlo právoplatnosť. Ako hlavné dôvody uplatnenia námietky zaujatosti uviedol, že pracovníci a stavbyvedúci „Rezidencie Ráztočná“ objavili dňa 06.04.2019 na pozemku vo vlastníctve SHF Development s.r.o. Ráztočná 32, Bratislava, nepodpísaný dokument bez pečiatky súdu - uznesenie, ktorým mal súd priznať žalobe žalobcu odkladný účinok podľa § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku. Z vykonaného nahliadania do spisového materiálu dňa 08.04.2019, 09.04.2019 a 10.04.2019 je zrejmé, že v spise sa nenachádza žiaden úradný záznam o tom, že by akémukoľvek účastníkovi konania bola súdom vydaná pred dňom 08.04.2019 fotokópia predmetného uznesenia; navyše, ak by aj bola vydaná, nebola by totožná, keďže na liste, ktorý objavili dňa 06.04.2019 pracovníci na stavbe „Rezidencie Ráztočná“, sa nachádza aj ECLI číslo (Európsky identifikátor judikatúry) a pritom v spisovom materiáli ani prvopis uznesenia ani ďalšie vyhotovenia uznesenia neobsahujú predmetné ECLI číslo. Z nahliadania do spisu bolo zistené, že predsedníčka senátu S. rozhodla vo veci návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku žalobe svojvoľne, sama, bez vedomia ostatných členov senátu, keďže v spisovom materiáli sa nenachádza obálka s označením zápisnica o hlasovaní, čím prekročila svoje právomoci. Dôvodom na vylúčenie sudkyne S. nie je jej nezákonné konanie s vážnymi právnymi vadami, ale pomer k účastníkovi konania - žalobcovi (príp. k jeho právnomu zástupcovi alebo k ďalším účastníkom konania), v ktorého dôsledku dochádza k takémuto nezákonnému konaniu s vážnymi právnymi vadami, pričom spoločnosti SHF Development s.r.o. tak môže byť spôsobená nemalá finančná škoda. Ďalej poukázal na skutočnosť, že v spisovom materiáli sa nachádza listina zo dňa 04.04.2019, ktorou má byť preukázané elektronické doručenie uznesenia o priznaní odkladného účinku žalobe právnomu zástupcovi žalobcu. Pri nahliadaní do spisu v dňoch 08.04. až 10.04.2019 sa však takáto listina v spise nenachádzala. Navyiac je zarážajúce, prečo S. urýchlene doručovala uznesenie len právnomu zástupcovi žalobcu; pritom aj SHF Development s.r.o. má aktivovanú elektronickú schránku,

ale žiadna zásielka mu v dňoch 04.04. resp. 05.04. nebola doručovaná. Nemožno akceptovať listiny, ktoré si viedla S. mimo súdneho spisu a ktoré zakladá alebo možno vytvára ex post s cieľom zakryť svoje zaujaté konanie. Na dôvažok uviedol, že sudkyňa rozhodla o návrhu žalobcu za dva pracovné dni od doručenia kompletného administratívneho spisu, bez akéhokoľvek odôvodnenia, čo vzbudilo ďalšiu pochybnosť, že samotné uznesenie o priznaní odkladného účinku žalobe bolo vopred ovplyvnené. Uvedené skutočnosti zakladajú vážne a oprávnené pochybnosti, či sudkyňa S. konala vo veci 5S/33/2019 nestrannne a nezaujato, a či v prejednávanej veci nie je v priateľskom alebo akomkoľvek inom pomere k žalobcovi alebo inému účastníkovi konania. Existencia nestrannosti musí byť určená jednak podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, jednak podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť. V tomto smere ide o zvažovanie zistiteľných skutočností, ktoré môžu nestrannosť sudcu spochybníť. Z tohto pohľadu môže mať dokonca určitý význam aj tzv. zdanie (javenie sa) pochybnosti (appearance of bias). Je to inými slovami vyjadrený výstižný výrok ESLP vo veci Delcourt v. Belgicko, 1970, séria A, č. 11, podľa ktorého „spravodlivosť má byť nielenže vykonávaná, ale musí sa aj javiť, že je vykonávaná“.

8. K vznesenej námietke zaujatosti sa dňa 14.05.2019 vyjadrila S.. Uviedla, že žiadneho účastníka konania a ani právneho zástupcu žalobcu nepozná. Čo sa týka doručenia rozhodnutia, uviedla, že toto nie je v jej kompetencii, ale túto činnosť vykonáva kancelária podľa pokynu sudcu. Z listu č. 88 spisu vyplýva spôsob doručovania uznesenia. Ďalej uviedla, že na liste č. 166 spisu uviedla, aký čas mala na preštudovanie administratívneho spisu. K ostatným tvrdeniam sa nebude vyjadrovať.

9. Krajský súd v Bratislave podľa § 92 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) predložil námietku účastníka konania spolu so spisom a s vyjadrením namietanej sudkyne Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdil námietku zaujatosti, túto prejednal v intenciách právnej úpravy § 87 a nasl. SSP a dospel k záveru, že je dôvod na vylúčenie dotknutej sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci.

11. Podľa § 87 ods. 1, 2, 3 SSP sudca správneho súdu je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti, alebo ak konal, či rozhodoval vo veci ako zamestnanec orgánu verejnej správy. Vylúčený je i sudca správneho súdu, ktorý prejednával a rozhodoval tú istú vec na správnom súde inej inštalácie. Dôvodom na vylúčenie sudcu správneho súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

12. Účelom právnej úpravy ustanovenej v § 87 SSP je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

13. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností.

14. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon v ustanovení § 87 ods. 1 S.s.p. ustanovil ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny

pohľad na vylúčenie sudcu.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

16. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

17. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení, sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť aj navonok (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch).

18. Správny súdny poriadok v § 87 ods. 1 spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť, avšak odôvodnenú, o ich nezaujatosti.

19. K bodom námietky zaujatosti týkajúcich sa vydaného uznesenia o priznaní odkladného účinku správnej žalobe najvyšší súd uvádza, že správny súd môže na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného priznať správnej žalobe odkladný účinok a to za podmienok stanovených v § 185 SSP, pričom takéto rozhodnutie je súčasťou rozhodovania vo veci samej v tom zmysle, že je súčasťou konania o žalobe. Treba uviesť, že krajský súd mal splnené podmienky v zmysle § 187 ods. 3 SSP na rozhodnutie o návrhu žalobcu (mal vyjadrenie žalovaného, administratívny spis a keďže ide o stavebnú vec, správne si vyžiadal aj vyjadrenie stavebníka). Keďže však ide o rozhodnutie, o ktorom rozhoduje senát, malo byť uznesenie prijaté trojčlenným senátom, čo v tomto prípade preukázateľne nebolo dodržané a namiataná sudkyňa rozhodla v podstate sama. Uvedená skutočnosť je preukázaná jednak chýbajúcou zápisnicou o hlasovaní senátu, neuvedením výsledku hlasovania v uznesení a napokon to potvrdila aj namiataná sudkyňa poukazujúc na chybnú prax senátu, avšak vždy takýto návrh prejednali v senáte. Najvyšší súd k tomuto uvádza, že k zákonnému rozhodnutiu senátu nestačí len tvrdenie, že vec bola prejednaná v senáte, ale musí byť o rozhodnutí vo veci aj hlasované, pričom o hlasovaní sa spisuje zápisnica (§ 54 vyhlášky č. 543/2005 Z. z.). Najvyšší súd mal preukázané, že dňa 02.04.2019 sa síce v určitom čase všetky členky senátu nachádzali na pracovisku, avšak táto skutočnosť sama osebe neznamená prijatie uznesenia zákonným spôsobom. Z uvedeného teda vyplýva, že uznesenie nebolo prijaté zákonným spôsobom a je nutné ho považovať za nezákonné (z tohto dôvodu nie ničotné, ako to prezentoval účastník SHF Development s.r.o.). Ak však uznesenie (jeho prvopis) nebolo v deň jeho vydania ani podpísané sudkyňou, čo účastník konania SHF Development s.r.o. preukázal fotokópiou prvopisu uznesenia získaného pri nahliadaní do spisu, ide o paakt, teda ničotné rozhodnutie, nakoľko tu absentuje prejav vôle sudkyne. Takéto uznesenie nemalo byť pred jeho podpisom ani doručované. Uznesenie navyše nebolo ani dostatočne odôvodnené, čo založilo jeho arbitrárnosť, nezákonnosť. Krajský súd mal vzhľadom na závažnosť právnych následkov spojených s nastúpením odkladného účinku správnej žaloby jednak zohľadniť vyjadrenie stavebníka a jednak vymedziť konkrétnu hrozbu. Pri rešpektovaní práva všetkých účastníkov konania na spravodlivý proces je totiž nutné takéto rozhodnutie náležite

odôvodniť. Nad rámec uvedeného najvyšší súd odporúča vo veciach podobného charakteru, v ktorých sa o návrhu rozhoduje po niekoľkých mesiacoch od právoplatnosti stavebného povolenia zistiť, či stavba nie je rozostavaná a v akom štádiu sa nachádza. Vyššie uvedené okolnosti boli objektívne spôsobilé u spoločnosti SHF Development s.r.o. vzbudiť odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti sudkyne. Tieto pochybnosti boli ďalej zvýraznené tým, že účastník konania podal dňa 11.04.2019 návrh na zrušenie uznesenia, avšak krajský súd sa týmto podaním nezaoberal. Ak by tak urobil, mohol odstrániť pochybnosti o nezaujatosti a vysvetliť namietané skutočnosti.

20. Pochybnosti vzbudzuje aj skutočnosť, ktorú SHF Development s.r.o. uviedol v bode 17 námietky, a to prečo bolo doručované uznesenie do elektronickej schránky iba jednému z účastníkov konania napriek skutočnosti, že aj on má túto schránku zriadenú. Právnomu zástupcovi žalobcu bolo napokon uznesenie doručené jednak do elektronickej schránky (05.04.2019) a jednak poštou (10.04.2019), pričom ostatným účastníkom bolo doručované len poštou. Nemožno namietat zvolený postup doručovania rôznym spôsobom, avšak vyvoláva to pochybnosti o nestrannosti súdu a poskytnutí rovnakých podmienok pre všetkých účastníkov konania, keďže jeden z účastníkov mohol mať „výhodu“ skoršieho doručenia.

21. Neobstojí však námietka SHF Development s.r.o., že žalobca alebo jeho právny zástupca mali priamy kontakt na sudkyňu, ktorá im mala poskytnúť uznesenie ešte pred jeho riadnym doručením, keďže je preukázané doručenie písomnosti právnomu zástupcovi žalobcu elektronicke. V čase, keď bol účastník konania nahliadať do spisu, doručienka ešte nebola v spise založená, avšak z elektronickeho systému a priloženej doručienky je zjavné, že uznesenie bolo právnomu zástupcovi doručené dňa 05.04.2019 (odoslané dňa 04.04.2019). Ten tak mohol toto rozhodnutie následne poskytnúť ostatným osobám. Pri elektronickej doručovaní nie je na rozhodnutiach pečiatka súdu ani podpis sudcov. Značka ECLI je vygenerovaná systémom pri elektronickej doručovaní, čo značí o tomto spôsobe doručovania. Na rozhodnutiach, ktoré boli doručované poštou, nie je, resp. nemusí byť takéto označenie, avšak musí byť opečiatkované a podpísané. Odmietnuť treba aj námietku o rozhodnutí o návrhu za 2 pracovné dni od doručenia druhej časti administratívneho spisu. Ako už najvyšší súd vyššie uviedol, procesne boli splnené podmienky na to, aby sa krajský súd zaoberal návrhom žalobcu a oboznámiť sa s časťou administratívneho spisu je možné aj v krátkom čase.

22. Ako SHF Development s.r.o. správne poznamenal v bode 22 námietky s poukazom na rozhodnutie ESLEP, spravodlivosť má byť nielen vykonávaná, ale musí sa aj javiť, že je vykonávaná. Nie je možné namietat procesný postup v danej veci za účelom uplatnenia námietky zaujatosti, avšak s poukazom na vyššie uvedené okolnosti, nesprávny procesný postup, konkrétne od vydania rozhodnutia o priznaní odkladného účinku, vytvára u tohto účastníka dôvodné pochybnosti o nezaujatosti sudkyne. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLEP dôkaz o skutočnej zaujatosti (Hauschildt v. Dánsko). Rozhodujúce však nie je subjektívne stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikat pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt v. Belgicko - rozsudok európskeho súdu zo 17.01.1970). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k stranám, k ich zástupcom, resp. k osobám zúčastneným na konaní. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý byť mohol. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava strany je objektívne oprávnená. Sudca musí byť nestranný, ak má byť jeho rozhodnutie spravodlivé, pričom jeho nestrannosť nesmie byť ohrozená. Sudca nesmie byť ani zaujatý, pretože zaujatosť ho vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná.

23. Dôvodná obava o možnej zaujatosti sudcu narúša aj právnu istotu. Hodnota právnej istoty sa prejavuje v zásade rovnosti pred súdom, v práve zákonného nestranného sudcu. Právna istota poskytuje nositeľom subjektívnych práv určitú záruku pri predvídateľnosti rozhodnutí, tvorí sa pri procese vytvárania práva a zároveň aj pri jeho aplikácii a interpretácii. V danom prípade bola porušená najvšeobecnejšia hodnota v práve, a to spravodlivosť. Formálna spravodlivosť je založená na zákonnej spravodlivosti a dodržaní postupu, ktorý ustanovuje zákon. Je zachovaná vtedy, ak za rovnakých podmienok všetkým plynú rovnaké práva a povinnosti. Činnosť nezávislých, všeobecných súdov patrí k najdôležitejším garanciam pri transformácii ľudských práv z fixovaných hodnôt do reality právnych procesov. Nie je to výsada súdnej moci, ale práve naopak, hovoríme o predpoklade zodpovednosti za nestranné a spravodlivé súdnictvo. Nezávislosť súdnictva a sudcovská nezávislosť sú základným identifikačným znakom súdnictva. Sú ústavnou zásadou demokratických štátov, ustanovujú, že sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí, takže pri rozhodovaní sa spravujú výlučne ústavou a zákonmi, prípadne aj ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo medzinárodnou zmluvou.

24. Ako bolo uvedené, samotný procesný postup nie je dôvodom vznesenia námietky zaujatosti a vylúčenia zákonného sudcu. Avšak komplex vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavov sudcu môže byť objektívnym dôvodom na jeho vylúčenie. V tomto prípade sa nenachádza samostatný konkrétny dôvod, ktorý by jasne preukazoval sudkyňin pomer k veci, k účastníkom konania alebo ich zástupcom, avšak celý prípad bol objektívne spôsobilý vzbudiť u účastníka konania SHF Development s.r.o. dôvodnú obavu o jej nezaujatosti. Je potrebné dodať, že nielenže sa nejaví, že by bola poskytovaná spravodlivosť, ba javí sa priam, že sa koná nespravodlivo.

25. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 92 ods. 2 SSP rozhodol tak, že sudkyňa Krajského súdu v Bratislave S. je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. Podľa názoru najvyššieho súdu účastník konania SHF Development s.r.o. situáciu vo veci svojimi podaniami zbytočne vyhrotil a vylúčenie sudkyne je potrebné vnímať aj z tohto pohľadu. Pre nastolenie spravodlivosti by sa mal krajský súd urýchlene zaoberať návrhom na zrušenie uznesenia a z dôvodu právnej istoty rozhodnúť aj o samotnej žalobe.

26. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.